

GUIA DOCENT DE CENTRES ISEACV **GUÍA DOCENTE DE CENTROS ISEACV**

Curs / Curso
2025-2026

1 Dades d'identificació de l'assignatura Datos de identificación de la asignatura					
Nom de l'assignatura Nombre de la asignatura		Caracterització Caracterización Characterisation			
Crèdits ECTS Créditos ECTS	4	Curs Curso	3r 3º	Semestre Semestre	2n 2º
Tipus de formació Tipo de formación (bàsica, específica, optativa) (básica, específica, optativa)	Obligatòria Obligatoria	Idioma/es en què s'imparteix l'assignatura Idioma/s en que se imparte la asignatura			Valencià Castellano
Matèria Materia	Disseny de personatge Diseño de personaje				
Grau en Grado en	Art Dramàtic Arte Dramático				
Especialitat Especialidad	Interpretació Interpretación				
Centre Centro	Escola Superior d'Art Dramàtic de València Escuela Superior de Arte Dramático de València				
Departament Departamento	Direcció escènica i Escenografia Dirección escénica y Escenografía				
Professora Profesora	Inma Pla Salvador				
Correu electrònic Correo electrónico	i.plasalvador@iseacv.gva.es				

1.1 Objectius generals i contribució de l'assignatura al perfil professional de la titulació <i>Objetivos generales y contribución de la asignatura al perfil profesional de la titulación</i>
Estudi de les diferents tècniques utilitzades en la caracterització. La caracterització del personatge teatral. La caracterització en l'audiovisual (DOGV 6648, 10.11.2011). <i>Estudio de las diferentes técnicas utilizadas en la caracterización. La caracterización del personaje teatral. La caracterización en el audiovisual (DOGV 6648, 10.11.2011).</i>

1.2 Coneixements previs <i>Conocimientos previos</i>
Requisits previs, mínims o necessaris per a cursar l'assignatura. Coneixements recomanats i/o relació amb altres assignatures de la mateixa titulació. <i>Requisitos previos, mínimos o necesarios para cursar la asignatura. Conocimientos recomendados y/o relación con otras asignaturas de la misma titulación.</i> Sense requisits previs. <i>Sin requisitos previos.</i>

2

Competències de l'assignatura*Competencias de la asignatura*

Les competències venen establides en els plans d'estudis publicats en la corresponent orde de 2 de novembre de 2011. És convenient detallar el grau de contribució de l'assignatura a l'adquisició i desenvolupament de cada competència (molt, prou, un poc, poc).

Las competencias vienen establecidas en los planes de estudios publicados en la correspondiente orden de 2 de noviembre de 2011. Es conveniente detallar el grado de contribución de la asignatura a la adquisición y desarrollo de cada competencia (mucho, bastante, algo, poco).

COMPETÈNCIES TRANSVERSALS / COMPETENCIAS TRANSVERSALES

- **CT1.** Organitzar i planificar el treball de forma eficient i motivadora.
 - **CT2.** Arreplegar informació significativa, analitzar-la, sintetitzar-la i gestionar-la adequadament.
 - **CT3.** Solucionar problemes i prendre decisions que responguen als objectius del treball que es realitza.
 - **CT15.** Treballar de forma autònoma i valorar la importància de la iniciativa i l'esperit emprenedor en l'exercici professional.
- *CT1. Organizar y planificar el trabajo de forma eficiente y motivadora.*
 - *CT2. Recoger información significativa, analizarla, sintetizarla y gestionarla adecuadamente.*
 - *CT3. Solucionar problemas y tomar decisiones que respondan a los objetivos del trabajo que se realiza.*
 - *CT15. Trabajar de forma autónoma y valorar la importancia de la iniciativa y el espíritu emprendedor en el ejercicio profesional.*

COMPETÈNCIES GENERALS / COMPETENCIAS GENERALES

- **CG1.** Fomentar l'autonomia i autoregulació en l'àmbit del coneixement, les emocions, les actituds i les conductes, mostrant independència en la recollida, anàlisi i síntesi de la informació, en el desenvolupament de les idees i arguments d'una forma crítica i en la capacitat d'acte motivar-se i organitzar-se en els processos creatius.
 - **CG5.** Fomentar l'expressió i creació personal, integrant els coneixements teòrics, tècnics i pràctics adquirits; mostrant sinceritat, responsabilitat i generositat en el procés creatiu; assumint el risc, tolerant el fracàs i valorant de manera equilibrada l'èxit social.
- *CG1. Fomentar la autonomía y autorregulación en el ámbito del conocimiento, las emociones, las actitudes y las conductas, mostrando independencia en la recogida, análisis y síntesis de la información, en el desarrollo de las ideas y argumentos, de una forma crítica y en la capacidad de automotivarse y organizarse en los procesos creativos.*
 - *CG5. Fomentar la expresión y creación personal, integrando los conocimientos teóricos, técnicos y prácticos adquiridos; mostrando sinceridad, responsabilidad y generosidad en el proceso creativo; asumiendo el riesgo, tolerando el fracaso y valorando de manera equilibrada el éxito social.*

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES / COMPETENCIAS ESPECÍFICAS

- **CE3.** Planificar i conduir el procés general de creació aplicant la metodologia de treball pertinent.
 - **CE4.** Investigar per concebre i fonamentar el procés creatiu personal, tant pel que fa a la metodologia de treball com a la renovació estètica.
- *CE3. Planificar y conducir el proceso general de creación aplicando la metodología de trabajo pertinente.*
 - *CE4. Investigar para concebir y fundamentar el proceso creativo personal, tanto en lo que se refiere a la metodología de trabajo como a la renovación estética.*

3 Resultats d'aprenentatge <i>Resultados de aprendizaje</i>	
RESULTATS D'APRENENTATGE <i>RESULTADOS DE APRENDIZAJE</i>	COMPETÈNCIES RELACIONADES <i>COMPETENCIAS RELACIONADAS</i>
• R1. Conèixer els continguts teòrics de l'assignatura. • R2. Demostrar destresa en l'aplicació de productes i domini de les tècniques estudiades. • R3. Conèixer els diferents materials, correccions i tècniques encaminades a la transformació, i posteriorment a la creació d'un personatge a través del maquillatge. • R4. Analitzar i planificar els diferents treballs en funció de les necessitats demandades. • R5. Aplicar els coneixements adquirits tant teòrics com pràctics demostrant domini de les tècniques apreses. • R6. Tindre capacitat d'investigació sobre els treballs demandats. • R7. Aconseguir agilitat, rapidesa i neteja en els acabats dels diferents maquillatges. • <i>R1. Conocer los contenidos teóricos de la asignatura.</i> • <i>R2. Demostrar destreza en la aplicación de productos y dominio de las técnicas estudiadas.</i> • <i>R3. Conocer los diferentes materiales, correcciones y técnicas encaminadas a la transformación, y posteriormente a la creación de un personaje a través del maquillaje.</i> • <i>R4. Analizar y planificar los diferentes trabajos en función de las necesidades demandadas.</i> • <i>R5. Aplicar los conocimientos adquiridos tanto teóricos como prácticos demostrando dominio de las técnicas aprendidas.</i> • <i>R6. Tener capacidad de investigación sobre los trabajos demandados.</i> • <i>R7. Conseguir agilidad, rapidez y limpieza en los acabados de los diferentes maquillajes.</i>	CT2, CG5 CT15, CG5 CT2, CG1 CT1, CT3, CG5, CE3 CT3, CT15, CG5, CE3 CT2, CT15, CG1, CE3 CG5, CE3 CT2, CG5 CT15, CG5 CT2, CG1 CT1, CT3, CG5, CE3 CT3, CT15, CG5, CE3 CT2, CT15, CG1, CE3 CG5, CE3

Nota important: Les competències estan expressades en un sentit genèric, per la qual cosa és necessari incloure en la guia docent els resultats d'aprenentatge. Aquests resultats constitueixen una concreció d'una o diverses competències, fent explícit el grau de domini o acompliment que ha d'adquirir l'alumnat i contenen en la seua formulació el criteri amb el qual van a ser avaluades. Els resultats d'aprenentatge evidencien allò que l'alumnat serà capaç de demostrar en finalitzar l'assignatura o matèria i reflecteixen, així mateix, el grau d'adquisició de la competència o conjunt de competències.

Nota importante: Las competencias están expresadas en un sentido genérico, por lo que es necesario incluir en la guía docente los resultados de aprendizaje. Estos resultados constituyen una concreción de una o varias competencias, haciendo explícito el grado de dominio o desempeño que debe adquirir el alumnado y contienen en su formulación el criterio con el que van a ser evaluadas. Los resultados de aprendizaje evidencian aquello que el alumnado será capaz de demostrar al finalizar la asignatura o materia y reflejan, asimismo, el grado de adquisición de la competencia o conjunto de competencias.

4 Continguts de l'assignatura i organització temporal de l'aprenentatge <i>Contenidos de la asignatura y organización temporal del aprendizaje</i>	
Descripció per blocs de contingut, unitats didàctiques, temes... <i>Descripción por bloques de contenido, unidades didácticas, temas...</i>	Planificació temporal <i>Planificación temporal</i>
UNITAT 1. La recerca de la identitat. - Anàlisi del personatge atenent al context i a les seues característiques internes i externes. UNITAT 2. La màscara i el personatge: breu evolució històrica. - Historia del maquillatge: aparició, evolució i funció social. - Història de la caracterització escènica. UNITAT 3. Coneixements teòrics bàsics. - Materials, utensilis i productes. - Visagisme, colorimetria i lluminositat. - Maquillatge teatral i audiovisual. UNITAT 4. Realització de maquillatges adreçats a la transformació. - Maquillatge naturalista, correccions, envelliment, maquillatge de fantasia, efectes especials. UNITAT 5. Activitats. - Realització i exposició d'un projecte final pràctic. - Realització i exposició d'un treball teòric individual sobre un tema relacionat amb el maquillatge de caracterització. UNIDAD 1. La búsqueda de la identidad. <i>Análisis del personaje atendiendo al contexto y a sus características internas y externas.</i> UNIDAD 2. La máscara y el personaje: breve evolución histórica. <i>Historia del maquillaje: aparición, evolución y función social.</i> <i>Historia de la caracterización escénica.</i> UNIDAD 3. Conocimientos teóricos básicos. <i>Materiales, utensilios y productos.</i> <i>Visagismo, colorimetría y luminosidad.</i> <i>Maquillaje teatral y audiovisual.</i> UNIDAD 4. Realización de maquillajes dirigidos a la transformación. <i>Maquillaje naturalista, correcciones, envejecimiento, maquillaje de fantasía, efectos especiales.</i> UNIDAD 5. Actividades. <i>Realización y exposición de un proyecto final práctico.</i> <i>Realización y exposición de un trabajo teórico individual sobre un tema relacionado con el maquillaje de caracterización.</i>	De febrer a maig <i>De febrero a mayo</i>

5 Activitats formatives / Actividades formativas

5.1 Activitats de treball presencials / Actividades de trabajo presenciales

ACTIVITATS ACTIVIDADES	Metodologia d'ensenyança-aprenentatge <i>Metodología de enseñanza-aprendizaje</i>	Relació amb els Resultats d'Aprenentatge <i>Relación con los Resultados de Aprendizaje</i>	Volum treball (en nº hores o ECTS) <i>Volumen trabajo (en nº horas o ECTS)</i>
Classe presencial <i>Clase presencial</i>	Exposició de continguts per part del professor o en seminaris, anàlisi de competències, explicació i demostració de capacitats, habilitats i coneixements en l'aula. <i>Exposición de contenidos por parte del profesor o en seminarios, análisis de competencias, explicación y demostración de capacidades, habilidades y conocimientos en el aula.</i>	R1, R2, R3	16
Classes pràctiques <i>Clases prácticas</i>	Sessions de treball en grup supervisades pel professor. Estudi de casos, projectes, tallers, problemes, estudi de camp, aula d'informàtica, laboratori, visites a exposicions/concerts/representacions/audicions..., cerca de dades, biblioteques, en Internet, etc. Construcció significativa del coneixement a través de la interacció i activitat de l'alumne. <i>Sesiones de trabajo grupal en grupos supervisadas por el profesor. Estudio de casos, proyectos, talleres, problemas, estudio de campo, aula de informática, laboratorio, visitas a exposiciones/conciertos/ representaciones/audiciones..., búsqueda de datos, bibliotecas, en Internet, etc.</i> <i>Construcción significativa del conocimiento a través de la interacción y actividad del alumno.</i>	R4, R5, R6, R7	36
Exposició treball en grup <i>Exposición trabajo en grupo</i>	Aplicació de coneixements interdisciplinaris. <i>Aplicación de conocimientos interdisciplinares.</i>	R1 – R7	3
Tutoria <i>Tutoría</i>	Atenció personalitzada i en grup reduït. Període d'instrucció i/o orientació, realitzat per un tutor/a amb l'objectiu de revisar i discutir els materials i temes presentats en les classes, seminaris, tallers, lectures, realització de treballs, projectes, etc. <i>Atención personalizada y en pequeño grupo. Periodo de instrucción y/o orientación, realizado por un tutor/a con el objetivo de revisar y discutir los materiales y temas presentados en las clases, seminarios, talleres, lecturas, realización de trabajos, proyectos, etc.</i>	R1 – R7	2
Avaluació <i>Evaluación</i>	Conjunt de proves (audicions, orals i/o escrites) empleades en l'avaluació inicial, formativa o additiva de l'alumne. <i>Conjunto de pruebas (audiciones, orales y/o escritas) empleadas en la evaluación inicial, formativa o aditiva del alumno.</i>	R1 – R7	3
SUBTOTAL			60

5.2 Activitats de treball autònom / Actividades de trabajo autónomo

ACTIVITATS ACTIVIDADES	Metodologia d'ensenyança-aprenentatge <i>Metodología de enseñanza-aprendizaje</i>	Relació amb els Resultats d'Aprenentatge <i>Relación con los Resultados de Aprendizaje</i>	Volum treball (en nº hores o ECTS) <i>Volumen trabajo (en nº horas o ECTS)</i>
Treball autònom <i>Trabajo autónomo</i>	Estudi de l'alumne/a: preparació i pràctica individual de lectures, textos, interpretacions, assajos, resolució de problemes, projectes, seminaris, tallers, treballs, memòries... per a exposar, interpretar o entregar durant les classes teòriques, classes pràctiques i/o tutories de grup reduït. <i>Estudio del alumno/a: preparación y práctica individual de lecturas, textos, interpretaciones, ensayos, resolución de problemas, proyectos, seminarios, talleres, trabajos, memorias... para exponer, interpretar o entregar durante las clases teóricas, clases prácticas y/o tutorías de pequeño grupo.</i>	R1, R2, R3, R4	19
Estudi pràctic <i>Estudio práctico</i>	Preparació en grup de lectures, textos, interpretacions, assajos, resolució de problemes, projectes, seminaris, tallers, treballs, memòries... per a exposar, interpretar o entregar durant les classes teòriques, classes pràctiques i/o tutories de grup reduït. <i>Preparación en grupo de lecturas, textos, interpretaciones, ensayos, resolución de problemas, proyectos, seminarios, talleres, trabajos, memorias... para exponer, interpretar o entregar durante las clases teóricas, clases prácticas y/o tutorías de pequeño grupo.</i>	R1, R2, R3, R4, R5, R6	19
Activitats complementàries <i>Actividades complementarias</i>	Preparació i assistència a activitats complementàries com tallers, exposicions, concerts, representacions, congressos, conferències... <i>Preparación y asistencia a actividades complementarias como talleres, exposiciones, conciertos, representaciones, congresos, conferencias...</i>	R3, R7	2
SUBTOTAL			40
TOTAL			100

6

Sistema d'avaluació i qualificació
Sistema de evaluación y calificación

6.1

Instruments d'avaluació

Instrumentos de evaluación

Proves escrites (proves objectives, de desenvolupament, mapes conceptuals...), exposicions orals, treballs dirigits, projectes, tallers, estudis de cas, quaderns d'observació, port folio...

Pruebas escritas (pruebas objetivas, de desarrollo, mapas conceptuales...), exposiciones orales, trabajos dirigidos, proyectos, talleres, estudios de caso, cuadernos de observación, portafolio...

INSTRUMENT D'AVALUACIÓ <i>INSTRUMENTO DE EVALUACIÓN</i>	Resultats d'Aprenentatge avaluats <i>Resultados de Aprendizaje evaluados</i>	Percentatge atorgat (%) <i>Porcentaje otorgado (%)</i>
PRIMERA CONVOCATÒRIA	R1 – R7	
1. AVALUACIÓ CONTINUA (per a l'alumnat que no haja superat el 20% de faltes d'assistència):		
Projecte final pràctic.		20%
Treball final teòric.		20%
Pràctiques a l'aula.		40%
Assistència, puntualitat, actitud.		20%
2. PÈRDUA D'AVALUACIÓ CONTINUA (per a l'alumnat que haja superat el 20% de faltes d'assistència):		
Realització i exposició oral d'un treball teòric individual sobre qualsevol tema relacionat amb el maquillatge de caracterització.		20%
Exercici de disseny de personatge: realitzar un estudi d'un personatge teatral o audiovisual que incloga els següents aspectes: resum de l'argument, context, característiques internes i externes del personatge i proposta de caracterització al llarg de l'obra (ha d'incloure esbossos i/o imatges de referència, descripció i justificació dels materials utilitzats, procés del disseny, simbologia, etc.). El personatge podrà ser proposat per l'alumnat, però haurà de ser aprovat per la professora.		30%
- Examen. Es realitzaran les següents pràctiques: ➤ Un maquillatge d'envelliment utilitzant productes en crema i en pols.		10%
➤ Un maquillatge de fantasia amb aiguacolor. Característiques: maquillatge de cara completa que incloga degradats, difuminats i dibuix de línies sobre el color de fons. Disseny lliure.		20%
➤ Maquillatge d'efectes especials que incloga 1 hematoma, 1 cicatriu, 1 ferida oberta i 1 cremada, utilitzant tots els materials següents (maquillatge en crema, làtex, carn artificial, col·lodió, sang artificial).		20%

Observacions: L'alumnat haurà de portar el seu propi material, excepte pintures a l'aigua i el material específic d'efectes especials (làtex, carn artificial, col·lodió i sang artificial). Per a superar l'assignatura, l'alumnat haurà de tindre una qualificació mínima del 40% en cadascun dels instruments d'avaluació. En les activitats escrites i, si és el cas, en l'examen, es valorarà, a més del contingut, aspectes com la presentació, la redacció i la correcció lingüística (ortogràfica, gramatical, sintàctica, lèxica i textual). PRIMERA CONVOCATORIA <u>1. EVALUACIÓN CONTINUA</u> (para el alumnado que no haya superado el 20% de faltas de asistencia): • Proyecto final práctico. 20% • Trabajo final teórico. 20% • Prácticas al aula. 40% • Asistencia, puntualidad, actitud. 20% <u>2. PÉRDIDA DE EVALUACIÓN CONTINUA</u> (para el alumnado que haya superado el 20% de faltas asistencia): • Realización y exposición oral de un trabajo teórico individual sobre cualquier tema relacionado con el maquillaje de caracterización. 20% • Ejercicio de diseño de personaje: realizar un estudio de un personaje teatral o audiovisual que incluya los siguientes aspectos: resumen del argumento, contexto, características internas y externas del personaje y propuesta de caracterización a lo largo de la obra (debe incluir bocetos y/o imágenes de referencia, descripción y justificación de los materiales utilizados, proceso del diseño, simbología, etc.). El personaje podrá ser propuesto por el alumnado, pero deberá ser aprobado por la profesora. 30% • Examen práctico en el que se realizarán las siguientes prácticas: ➤ Un maquillaje de envejecimiento utilizando productos en crema y en polvo. 10% ➤ Un maquillaje de fantasía con aguacolor. 20% Características: maquillaje de cara completa que incluya degradados, difuminados y dibujo de líneas sobre el color de fondo. Diseño libre.	R1 – R7	
---	----------------	--

➤ <i>Maquillaje de efectos especiales que incluya 1 hematoma, 1 cicatriz, 1 herida abierta y 1 quemadura, utilizando todos los materiales siguientes (maquillaje en crema, látex, carne artificial, colodión, sangre artificial).</i> Observaciones: <i>El alumnado deberá traer su propio material excepto pinturas al agua y el material específico de efectos especiales (látex, carne artificial, colodión y sangre artificial).</i> <i>Para superar la asignatura el alumnado deberá tener una calificación mínima del 40% en cada uno de los instrumentos de evaluación.</i> <i>En las actividades escritas y, si es el caso, en el examen, se valorará, además del contenido, aspectos como la presentación, la redacción y la corrección lingüística (ortográfica, gramatical, sintáctica, léxica y textual).</i>		20%
---	--	-----

6.2 Criteris d'avaluació i dates d'entrega <i>Criterios de evaluación y fechas de entrega</i>
Per tractar-se d'una assignatura pràctica, l'assistència a la mateixa és obligatòria. Els retards i/o l'abandonament de l'aula més de 10 minuts equivaldran a una falta no justificada per cada tres d'aquestes absències. A l'inici del semestre la professora informará l'alumnat de les característiques de les activitats i treballs que haurà de realitzar, així com de les dates de lliurament. Cada matrícula comporta dues convocatòries d'avaluació, primera i segona (excepte per als casos en els quals ja s'hagen consumit prèviament tres convocatòries). Per tant, cada alumne/a de primera matrícula té opció a dues convocatòries en cada assignatura. En el cas que l'estudiant supere el 20% de faltes d'assistència sobre el total de les hores lectives presencials de l'assignatura, i aquestes no estiguen justificades documentalment per malaltia o una alta causa legal, perdrà el dret a l'avaluació continua. Aquesta pèrdua d'avaluació continua no implica el suspens automàtic de la primera convocatòria, tenint dret a ser avaluat/da en ambdues convocatòries. El "no presentat/da" és un no aprovat sense nota numèrica, que s'aplicarà quan el professorat no dispose d'elements de valoració suficients per a establir criteris de qualificació. Tal com estableix l'article 81 del Decret 117/2022, de 5 d'agost, del Consell (ROF), la condició de "no presentat" consumeix convocatòria. La direcció del centre podrà autoritzar, a petició de l'estudiant, amb caràcter excepcional i per causes objectives degudament justificades, com per exemple malaltia greu o qualsevol altra causa de força major, la renúncia a una convocatòria per curs acadèmic i per assignatura. <i>Por tratarse de una asignatura práctica, la asistencia a la misma es obligatoria. Los retrasos y/o el abandono del aula más de 10 minutos equivaldrán a una falta no justificada por cada tres de estas ausencias. Al inicio del semestre la profesora informará al alumnado de las características de las actividades y trabajos que deberá realizar, así como de las fechas de entrega.</i> <i>Cada matrícula comporta dos convocatorias de evaluación, primera y segunda (excepto para los casos en los que se haya consumido previamente tres convocatorias). Por tanto, cada alumno/a de primera matrícula tiene la opción a dos convocatorias en cada asignatura. En el caso de que el estudiante supere el 20% de faltas de asistencia sobre el total de las horas lectivas presenciales de la asignatura, y estas no están justificadas documentalment por enfermedad o alguna otra causa legal, perderá el derecho a la evaluación continua. Esta pérdida de evaluación continua no implica el suspenso automático de la primera convocatoria, teniendo derecho a ser evaluado/a en ambas convocatorias.</i>

El “no presentado/a”, es un no aprobado sin nota numérica, que se aplicará cuando el profesorado no disponga de elementos de valoración suficientes para establecer criterios de calificación. Tal y como establece el artículo 81 del Decreto 117/2022, de 5 de agosto, del Consell (ROF). La condición de “no presentado” consume convocatoria.

La dirección del centro podrá autorizar, a petición del estudiante, con carácter excepcional y por causas objetivas debidamente justificadas, como por ejemplo enfermedad grave o cualquier otra causa de fuerza mayor, la renuncia a una convocatoria por curso académico y por asignatura.

6.3 Sistemes de recuperació *Sistemas de recuperación*

Per a l'alumnat que ha suspès o no ha seguit el desenvolupament normal de les classes (criteris d'avaluació i dates d'entrega)

Para el alumnado que ha suspendido o no ha seguido el desarrollo normal de las clases (criterios de evaluación y fechas de entrega)

SEGONA CONVOCATÒRIA

L'alumnat que haja suspès tots o part dels resultats d'aprenentatge en la primera convocatòria, o tinguera la qualificació de NO PRESENTAT/DA, haurà d'examinar-se de tots ells en la segona convocatòria, i serà avaluat amb els mateixos sistemes d'avaluació i qualificació utilitzats en la primera convocatòria amb pèrdua d'avaluació continua. A tal efecte, l'alumnat haurà de contactar mitjançant correu electrònic amb la professora perquè li facilite les pautes, conceptes, continguts i exercicis que seran motiu de l'examen, i que haurà de desenvolupar en el mateix. És responsabilitat de l'alumna o alumne que aquest contacte es produïska amb l'antelació suficient per garantir el correcte desenvolupament de les diferents proves d'aquesta convocatòria.

SEGUNDA CONVOCATORIA

El alumnado que haya suspendido todos o parte de los resultados de aprendizaje en la primera convocatoria, o tuviera la calificación de NO PRESENTADO/A, deberá examinarse de todos ellos en la segunda convocatoria, y será evaluado con los mismos sistemas de evaluación y calificación utilizados en la primera convocatoria con pérdida de evaluación continua. A tal efecto, el alumnado deberá ponerse en contacto mediante correo electrónico con la profesora para que le facilite las pautas, conceptos, contenidos y ejercicios que serán motivo del examen y que deberá desarrollar en el mismo. Es responsabilidad de la alumna o alumno que este contacto se produzca con la antelación suficiente para garantizar el correcto desarrollo de las diferentes pruebas de esta convocatoria.

7

Bibliografia
Bibliografia

- DE LA GUARDIA, I. (2017). *Técnicas de maquillaje profesional y caracterización*. Madrid, Editorial Irma.
- KEHOE, V. (1969). *The Technique of Film and Television Make-Up*. Barcelona. Ed. Omega.
- KEHOE, V. (1991). *Special Make-Up Effects*. Barcelona. Ed. Omega.
- KEHOE, V. (2007). *La técnica del maquillaje profesional*. Barcelona. Edicions Omega.
- MÁRQUEZ, J. (2004). *Maquillaje y caracterización*. Madrid. Artegraf, S.A.
- PIÑACUE, I. A. (2015). *Manual de maquillaje laboratorio alternativo para actores en proceso*. Universidad Francisco José de Caldas, Bogotá.
- SAGASTA, M. y GOMIS, A. (2011). *Efectos especiales de maquillaje*. Madrid. Editorial Videocinco.
- SAGASTA, M., GOMIS, A. y MARTÍN, R. (2008). *Caracterización 1*. Madrid. Ed. Videocinco.
- SAGASTA, M., GOMIS, A., VICENTE, B. et al. (2008). *Caracterización 2*. Madrid. Ed. Videocinco.